

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра фінансів та банківської справи

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Фінансовий облік у банках»
на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 2 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Фінанси, банківська справа та страхування»,
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування / Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Прасолова Світлана Павлівна

к.е.н., доцент

доцент кафедри фінансів та банківської справи

Контактний телефон	(066) 394 – 99 – 39
Електронна адреса	prasolova.s.p@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://fin.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у студентів знань з фінансового обліку та звітності в банках, набуття вмінь і навичок з підготовки й використання облікової інформації для аналітичної діяльності та обґрунтування управлінських рішень у банківському бізнесі
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом. Словесні методи (розповідь-пояснення, бесіда, лекція); наочні методи (ілюстрація, демонстрація); практичні методи (навчальна праця, реферати); індуктивні та дедуктивні методи; проблемно-пошуковий метод; методи стимулювання інтересу до навчання; методи контролю, самоконтролю.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; виконання домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; виконання завдань для самостійної роботи; підготовка доповідей з підготовкою рефератів та їх обговорення; підготовка наукових тез та статей; тестування; поточні модульні роботи. Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Наявність базових знань щодо здійснення банківських операцій
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування (ПР04); володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові 	<ul style="list-style-type: none"> здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК02); здатність планувати та управляти часом (ЗК03); здатність проведення досліджень на відповідному рівні (ЗК06); здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач (СК04);

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ринки, банківська система та страхування) (ПР05);</p> <ul style="list-style-type: none"> розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування (ПР07); розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави (ПР21). 	<ul style="list-style-type: none"> здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку (СК05); здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування (СК06); здатність визначати, обґрунтовувати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування і брати відповідальність за них (СК10).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретично-практичні засади бухгалтерського обліку основних ліцензійних операцій банку		
Тема 1. Система бухгалтерського обліку в банках	Відвідування занять; перевірка домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми 1. Підготувати реферат на тему «Сутність та взаємозв'язок фінансового, управлінського та податкового обліку в банку».
Тема 2. Облік грошових коштів банку	Відвідування занять; перевірка домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми 2. Підготувати реферат на тему «Організація роботи операційної каси банку».
Тема 3. Інструменти безготівкових розрахунків та облік операцій за цими розрахунками	Відвідування занять; перевірка домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми 3. Підготувати реферат на тему «Бухгалтерський облік операцій еквайрингу під час розрахунків платіжними картками за товари (послуги)».
Тема 4. Облік депозитів та інших зобов'язань	Відвідування занять; перевірка домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми 4. Підготувати реферат на тему «Визначення сумнівної кредиторської заборгованості та облікові методи її страхування».
Тема 5. Облік кредитних активів та позабалансових зобов'язань кредитного характеру	Відвідування занять; перевірка домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми 5. Підготувати реферат на тему «Визначення сумнівної дебіторської заборгованості та облікові методи її страхування».
Модуль 2. Основи теорії та практики обліку банківських операцій та їх відображення у фінансовій звітності		
Тема 6. Облік фінансових інвестицій	Відвідування занять; перевірка домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми 6. Підготувати реферат на тему «Порядок бухгалтерського обліку операцій прямого та зворотного "РЕПО"».
Тема 7. Облік операцій в іноземній валюті	Відвідування занять; перевірка домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми 7. Підготувати реферат на тему «Облік операцій з купівлі-продажу іноземної валюти та банківських металів на міжнародному ринку».
Тема 8. Облік власного капіталу	Відвідування занять; перевірка домашнього завдання; обговорення матеріалу занять;	Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
	виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	дистанційним курсом до теми 8. Підготувати реферат на тему «Облік операцій щодо викупу, анулювання та перепродажу акцій власної емісії банку».
Тема 9. Облік основних засобів і нематеріальних активів	Відвідування занять; перевірка домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми 9. Підготувати реферат на тему «Облік гудвілу».
Тема 10. Облік доходів, витрат і фінансового результату діяльності банку	Відвідування занять; перевірка домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми 10. Підготувати реферат на тему «Обліковий аспект взаємозв'язку доходів і витрат банку з його капіталом».
Тема 11. Складання фінансових звітів	Відвідування занять; перевірка домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування.	Опрацювати навчальні завдання та виконати тести для самоконтролю знань передбачені дистанційним курсом до теми 10. Підготувати реферат на тему «Регуляторний облік у банках».

Інформаційні джерела

Основні джерела:

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 25.01.2025 р.).

2. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 26.01.2025 р.).

3. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України: Постанова Правління НБУ від 11.09.2017 № 89. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0089500-17#n30> (дата звернення: 30.01.2025 р.).

Додаткові джерела:

4. Гудзь Т.П. Дистанційний курс з навчальної дисципліни «Фінансовий облік у банку» для студентів спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. – Полтава: ПУЕТ, 2018. URL: <http://www2.el.puet.edu.ua> – Платформа дистанційного навчання ПУЕТ.

5. Жам О. Ю., Калюженко Д. В., Харченко Л. І. Організація і методика обліку, аналізу та аудиту відображення матеріальних активів у балансах банків і підприємств. Проблеми системного підходу в економіці. 2023. Вип. 3. С. 140-147.

6. Зелікман В. Д., Акімова Т. В., Загній К. В. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління виплатами за короткостроковими депозитами комерційного банку. Бізнес-навігатор. 2023. Вип. 1. С. 56-59.

7. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з готівковими коштами та банківськими металами в банках України: Постанова Правління НБУ від 20.10.2004р. № 495. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1425-04#Text> (дата звернення: 25.01.2022 р.).

8. Інструкції з бухгалтерського обліку операцій із фінансовими інструментами в банках України: Постанова Правління НБУ від 21.02.2018р. № 14. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0014500-18#Text> (дата звернення: 31.01.2022 р.).

9. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій з похідними фінансовими інструментами в банках України: Постанова Правління Національного банку України від 26.12.2018р. № 153. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0153500-18#Text> (дата звернення: 28.01.2022 р.).

10. Інструкція з бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті та банківських металах у банках України: Постанова Правління НБУ від 17.11.2004р. №555 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1511-04#Text> (дата звернення: 29.01.2022 р.).

11. Інструкція про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України: Постанова Правління НБУ від 24.10.2011р. № 373. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11#Text> (дата звернення: 28.01.2022 р.).

12. Косова Т. Д., Біляк С. Л., Розводовська М. А. Депозитні і кредитні операції банківської установи в умовах надзвичайного стану: організація і методика обліку, аналізу, аудиту. Проблеми системного підходу в економіці. 2022. Вип. 3. С. 123-127.

13. Лалакулич М. Ю., Рибаківа Л. П., Югас Е. Ф. Організація бухгалтерського обліку в банках. Формування ринкових відносин в Україні. 2024. № 3. С. 11-16.

14. Махінко В. Я. Вплив бухгалтерського обліку на банківський нагляд на прикладі Європейського центрального банку. Ефективна економіка. 2023. № 12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_12_45

15. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21 червня 2018 року № 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19> (дата звернення: 27.01.2025 р.).

16. Положення про організацію бухгалтерського обліку, бухгалтерського контролю під час здійснення операційної діяльності в банках України: Постанова Правління НБУ від 04.07.2018р. № 75. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0075500-18#Text> (дата звернення: 29.01.2025 р.).

17. Ратушна О. П., Матрос О. М., Михайловина С. О., Крочак О. І. Необхідність удосконалення обліку кредитних операцій банку як інформаційного джерела економетричних досліджень. Ефективна економіка. 2024. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_5_45

18. Фещенко Є. А., Портненко О. С. Обліково-аналітичне забезпечення ліквідаційної процедури підприємств пов'язаної з банкрутством. Інфраструктура ринку. 2022. Вип. 65. С. 201-210.

19. Ярошевська О. В., Зіборова Ю. Г., Маковецька А. С. Грошові розрахунки за товарними операціями: особливості обліку, аналізу, фінансового контролю в банках і на підприємствах. Проблеми системного підходу в економіці. 2022. Вип. 2. С. 126-130.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1) виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint), MS FrontPage, VBA, що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.

2) здійснення тестового контролю знань студентів за допомогою програмного засобу «OpenTest 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyuosvitnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadoklikvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися академічної доброчесності; не допускати списування (один в одного, з власноруч написаного тексту, друкованого або електронного носія інформації тощо) під час виконання індивідуальних навчальних завдань та дидактичних тестів; якісно оформлювати посилання на джерела інформації при написанні доповідей, підготовки презентацій, тез тощо В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_students.pdf

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrocheshnist.pdf

Положення про запобігання випадків академічного плагіату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-prozapobigannavyvpadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahomneformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>

інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій: Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravylavyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidsumcontr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii/>

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmenupovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupcii/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvediyalnosti/>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (3 бали); перевірка домашнього завдання (6 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (9 балів); завдання самостійної роботи (9 балів); тестування (4 бали), поточна модульна робота (8 балів)	45
Модуль 2 (теми 6-11): відвідування занять (3 бали); перевірка домашнього завдання (8 балів); обговорення матеріалу занять (8 балів); виконання навчальних завдань (12 балів); завдання самостійної роботи (12 балів); тестування (4 бали), поточна модульна робота (8 балів)	55
Разом	100

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1.Навчальна	1.1. Проходження навчання на web-семінарі за тематикою курсу, організованому Національним банком України, з отриманням сертифікату.	10
2.Науково-дослідна	2.1.Участь у студентському науковому гуртку «Світ фінансів»	10
	2.2.Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	20

За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів. Додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, але загальна підсумкова оцінка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни